

MAGISTRATEN OG DE TRE BROER

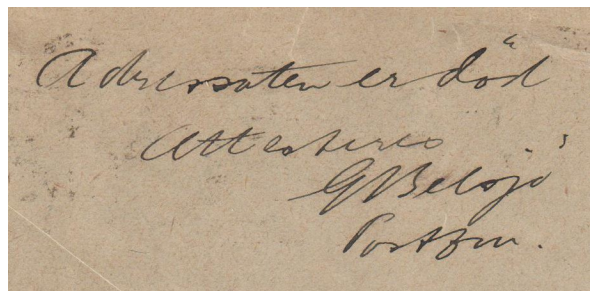
av
Tore Haga

Av og til kjøper jeg et brev mest for moro skyld, men oftest også relatert til et samleområde. Denne gangen er det et brev fra *Christiania Magistrat 3^{die} Afdeling*, sendt til *Handelsberettiget Ragna Belsjø* i mai 1904. Magistratens rolle i min fortelling er temmelig beskjedent, men jeg kan nevne at magistrat her ikke er en person, men et slags udemokratisk kollegialt bystyre, bestående av borgermester, rådmann og magistratpresident. Disse hadde naturligvis en rekke byråkrater under seg. Ordningen ble opphevet i 1922, da kommunal forvaltning ble innført.

At det fantes avtrykk fra tre ulike brostempler på konvolutten, syntes jeg var festlig, og det var den umiddelbare grunnen til min interesse: Først fra et maskinstempel som hadde sviktet i sin oppgave å annullere frimerket. Dernest fra ett av stemplene SoL Kristiania / *, nemlig det fra 1896 med klokke bak datoen. Dette skulle jo reparere annulleringssvikten. Til slutt et særlig fint avtrykk fra SoL Kristiania / O, altså bydel Oslo, som ble omdøpt til Gamlebyen da hele byen ble til Oslo i 1925. Vi ser at Magistratens stempel er datert 20. mai, at i hvert fall Kristiania / * er datert dagen etter, og at O-stempelet er datert to dager etter dette igjen. Dette stempelet ble slått fordi brevet skulle returneres.

Årsaken finnes på baksiden: Adressaten var død. Dette ble attestert av en postfullmektig med samme etternavn som adressaten. Kanskje det var denne fullmektigen som slo O-stempelet på konvolutten. Kjell Åge Johansens bok har en liste over bestyrere av bl.a. postkontoret Kristiania-O, men G. Belsjø er ikke blant disse, så hen var nok underordnet.

Avtrykk av O-stempelet på kort og brev er ofte klare og fine. Kristiania / * fra 1896 er litt mer varierende i så måte. Maskinstempelet er her åpenbart langt det svakeste.

Så svakt er maskinstempelets avtrykk at datoen ser ut som 1 V 01, men de øvrige avtrykkene viser at datoen må være 21 V 04. Tross dårlig kvalitet er dette rosinen i pølsen. Da jeg kjøpte dette brevet, var jeg ikke klar over at det var noe spesielt ved avtrykket, men nærmere påsyn viste at dette var fra et brostempel som jeg hadde manglet og trodd skulle bli vanskelig å skaffe seg. Kjell Åges bok har det oppført som maskinstempel type 1 under Brevavdelingen. Der oppgis at første kjente bruk er fra april 1904, og at siste kjente bruk er fra juni samme år; m.a.o. kjent brukt i tre måneder. Nærværende avtrykk ligger midt i denne perioden, fire dager før avtrykket vist i boken (hvor årstallet likeledes ser ut som 01). Til sammenligning var type 2 (med tre

åpne stjerner) i bruk på og av, på og av, i det meste av en periode på åtte år og noen måneder. Kan dårlig stempelkvalitet ha vært foranledning til at type 1 ble inndratt? Avtrykk av dette er vel da kanskje ikke så vanlig?

Jeg har i en tidligere artikkel uttalt at blant avtrykk fra maskin-brostempler finnes svært mye av forferdelig dårlig kvalitet. Heldigvis er dette ikke verre enn at det kan identifiseres, foruten at annen stempeldokumentasjon gjør at at mitt nye funn kan tidfestes, så jeg er i alle fall storlig fornøyd med denne artige konvolutten.

- Johansen, Kjell Åge: Poststeder i Christiania Kristiania Oslo 1647 – 2018.
- Egen samling.